

Onderwerp:	IVF en cryo embryo's (uitleg regelgeving)
	Standpunt
Zorgvorm:	Medisch specialistische zorg
Datum:	27 mei 2015
Samenvatting:	<p>IVF-zorg behoort onder bepaalde voorwaarden tot de te verzekeren prestaties van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Er is dit jaar onduidelijkheid ontstaan in de praktijk over de vergoeding van het gebruik van de cryo embryo's die resteren nadat een IVF-poging is geëindigd als gevolg van een doorgaande zwangerschap. Als een vrouw een nieuwe of aanhoudende kinderwens heeft, kunnen de uit die poging nog resterende cryo embryo's gebruikt worden voor het doen ontstaan van een volgende zwangerschap. De vraag is: hoe zit het met de vergoeding van het gebruik van deze resterende cryo embryo's?</p> <p>In de brief van 27 mei 2015 aan de minister van VWS beantwoordt het Zorginstituut deze vraag aan de hand van de geldende regelgeving.</p> <p>Uit het Bzv volgt dat het in de baarmoeder plaatsen van resterende cryo embryo's uit een IVF-poging waarin een doorgaande zwangerschap is ontstaan, niet meer hoort bij diezelfde poging. Deze poging is immers volgens het Bzv geëindigd als gevolg van de doorgaande zwangerschap. Als na een doorgaande zwangerschap opnieuw een kinderwens ontstaat, heeft een vrouw volgens het Bzv recht op een set van drie nieuwe IVF-pogingen. Moet de terugplaatsing van de resterende cryo's gezien worden als eerste poging van deze nieuwe set van drie IVF-pogingen? Uitgaande van de definitie van het begrip poging in het Bzv, moet deze vraag ontkennend worden beantwoord. Volgens die definitie bestaat een poging immers uit: stimulatie, eicelpunctie, bevruchting, een of meer keren terugplaatsing van een of twee embryo's (verse of cryo embryo's).</p> <p>Wij stellen vast dat de specifieke bepalingen over IVF geen regels geven over de aanspraak op vergoeding van terugplaatsing van resterende cryo's na een doorgaande zwangerschap. De aanspraak op vergoeding van deze terugplaatsing kan naar onze mening echter wel vallen onder de generieke bepaling over geneeskundige zorg (artikel 2.4, lid 1 en aanhef van het Besluit zorgverzekering) in combinatie met de bepaling over vruchtbaarheidsgerelateerde zorg (artikel 2.4, lid 1, onder a, ten vijfde van het Besluit zorgverzekering). Dat betekent dat het terugplaatsen van cryo embryo's (zijnde een effectieve vruchtbaarheidsgerelateerde interventie) na een doorgaande zwangerschap tot het basispakket behoort voor alle vrouwen jonger dan 43 jaar. Mocht deze terugplaatsing geen resultaat hebben, dan heeft de vrouw vervolgens aanspraak op vergoeding van een IVF-behandeling in de vorm van drie nieuwe IVF-pogingen, mits zij jonger is dan 43 jaar.</p> <p>De conclusie van het Zorginstituut is dus: Het terugplaatsen van tijdens een IVF-behandeling verkregen cryo embryo's valt – afhankelijk van de situatie – onder twee afzonderlijke noemers: 1) als het gaat om terugplaatsing als onderdeel van een IVF-</p>

	<p>poging valt deze onder de 'IVF-aanspraak' of 2) als het gaat om terugplaatsing na een doorgaande zwangerschap valt deze onder de aanspraak 'vruchtbaarheidsgerelateerde zorg'.</p>
--	---

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

0530.2015042214

Datum 27 mei 2015
Betreft IVF en cryo embryo's (uitleg regelgeving)

Zorginstituut Nederland
Pakket

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 89 59

Contactpersoon

mw. mr. P.C. Staal
T +31 (0)20 797 87 33

Onze referentie

2015042214

Geachte mevrouw Schippers,

IVF-zorg behoort onder bepaalde voorwaarden tot de te verzekeren prestaties van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Er is dit jaar onduidelijkheid ontstaan in de praktijk over de vergoeding van het gebruik van de cryo embryo's die resteren nadat een IVF-poging is geëindigd als gevolg van een doorgaande zwangerschap. Als een vrouw een nieuwe of aanhoudende kinderwens heeft, kunnen de uit die poging nog resterende cryo embryo's gebruikt worden voor het doen ontstaan van een volgende zwangerschap. De vraag is: hoe zit het met de vergoeding van het gebruik van deze resterende cryo embryo's?

Gelet op onze wettelijke taak om een eenduidige uitleg te bevorderen van de aard, inhoud en omvang van de te verzekeren prestaties, hebben wij gezien hoe de regelgeving (i.c. het Besluit zorgverzekering) op dit punt luidt resp. uitgelegd moet worden. Onze conclusie is dat het gebruik van de resterende cryo embryo's in de bedoelde situatie onder de dekking van de basisverzekering valt voor vrouwen jonger dan 43 jaar en wel onder de bepaling over geneeskundige zorg (artikel 2.4, lid 1 en aanhef van het Besluit zorgverzekering) in combinatie met de bepaling over vruchtbaarheidsgelateerde zorg (artikel 2.4, lid 1, onder a, ten vijfde van het Besluit zorgverzekering). De onderbouwing hiervan geven wij hierna weer.

Relevante regelgeving

In het Besluit zorgverzekering is – voor zover relevant – over IVF-zorg het volgende geregeld:

- Een IVF-poging bestaat uit stimulatie, eicelpunctie, bevruchting, het een of meer keren terugplaatsing van één of twee embryo's ('verse' embryo's of 'cryo' (ingevroren) embryo's).
- Vrouwen jonger dan 38 jaar krijgen de eerste en tweede IVF-poging slechts vergoed indien niet meer dan één embryo wordt teruggeplaatst.
- Een IVF-poging eindigt bij een doorgaande zwangerschap of als terugplaatsing van alle beschikbare embryo's niet heeft geleid tot een doorgaande zwangerschap.
- Na drie IVF-pogingen zonder doorgaande zwangerschap bestaat er geen recht meer op (vergoeding van) een IVF-behandeling ten laste van de basisverzekering.

- De IVF-behandeling (bestaande uit maximaal drie IVF-pogingen) eindigt op het moment dat er sprake is van een doorgaande zwangerschap, ongeacht of dit het resultaat is van de eerste, tweede of derde IVF-poging.
- Na ontstaan van een doorgaande zwangerschap, ontstaat opnieuw recht op (vergoeding van) een set van drie IVF-pogingen.
- Een doorgaande zwangerschap wordt gedefinieerd in het Bzv. Een doorgaande zwangerschap kan uitlopen op de geboorte van een kind, maar ook op een miskraam.

Zorginstituut Nederland
Pakket

Datum
27 mei 2015

Onze referentie
2015042214

Verder is relevant dat er voor alle vruchtbaarheidsgelateerde zorg, waaronder IVF-zorg, een leeftijdsgrens geldt: de verzekerde vrouw van drieënveertig jaar of ouder heeft geen recht op (vergoeding van) vruchtbaarheidsgelateerde zorg, zij het dat een IVF-poging die is aangevangen voordat de verzekerde vrouw de leeftijd van 43 jaar heeft bereikt, ten laste van de basisverzekering mag worden afgemaakt.

In de bijlage hebben wij de tekst van de relevante regelgeving opgenomen.

Uitleg regelgeving

Uit het Bzv volgt dat het in de baarmoeder plaatsen van resterende cryo embryo's uit een IVF-poging waarin een doorgaande zwangerschap is ontstaan, niet meer hoort bij diezelfde poging. Deze poging is immers volgens het Bzv geëindigd als gevolg van de doorgaande zwangerschap. Als na een doorgaande zwangerschap opnieuw een kinderwens ontstaat, heeft een vrouw volgens het Bzv recht op een set van drie nieuwe IVF-pogingen. Moet de terugplaatsing van de resterende cryo's gezien worden als eerste poging van deze nieuwe set van drie IVF-pogingen? Uitgaande van de definitie van het begrip poging in het Bzv, moet deze vraag ontkennend worden beantwoord. Volgens die definitie bestaat een poging immers uit: stimulatie, eicelpunctie, bevruchting, een of meer keren terugplaatsing van een of twee embryo's (verse of cryo embryo's).

Wij stellen vast dat de specifieke bepalingen over IVF geen regels geven over de aanspraak op vergoeding van terugplaatsing van resterende cryo's na een doorgaande zwangerschap. De aanspraak op vergoeding van deze terugplaatsing kan naar onze mening echter wel vallen onder de generieke bepaling over geneeskundige zorg (artikel 2.4, lid 1 en aanhef van het Besluit zorgverzekering) in combinatie met de bepaling over vruchtbaarheidsgelateerde zorg (artikel 2.4, lid 1, onder a, ten vijfde van het Besluit zorgverzekering).¹ Dat betekent dat het terugplaatsen van cryo embryo's (zijnde een effectieve vruchtbaarheidsgelateerde interventie) na een doorgaande zwangerschap tot het basispakket behoort voor alle vrouwen jonger dan 43 jaar.² Mocht deze terugplaatsing geen resultaat hebben, dan heeft de vrouw vervolgens aanspraak op vergoeding van een IVF-behandeling in de vorm van drie nieuwe IVF-pogingen, mits zij jonger is dan 43 jaar.

¹ Genoemde artikelen luiden – voor zover van belang – in combinatie als volgt: Geneeskundige zorg omvat zorg (...) zoals medisch specialisten (...) die plegen te bieden (...), met dien verstande dat de zorg niet omvat: (...) vruchtbaarheidsgelateerde zorg, indien de verzekerde vrouw drieënveertig jaar of ouder is, behoudens voor zover het een in-vitrofertilisatiepoging betreft die reeds is aangevangen voordat de verzekerde vrouw de leeftijd van drieënveertig jaar heeft bereikt.

² Uit artikel 2.4, lid 1, onder 5 Bzv volgt dat een vrouw die een doorgaande zwangerschap heeft bij IVF en de resterende embryo's na haar 43ste wil laten terugplaatsen dat voor eigen rekening moet doen. De IVF poging is dan immers afgesloten en na 43 jaar vallen ingevolge het genoemde artikel alle vruchtbaarheidsgelateerde diagnostische en therapeutische interventies niet meer onder de dekking van de Zvw.

Onze conclusie is dus:

Het terugplaatsen van tijdens een IVF-behandeling verkregen cryo embryo's valt – afhankelijk van de situatie – onder twee afzonderlijke noemers: 1) als het gaat om terugplaatsing als onderdeel van een IVF-poging valt deze onder de 'IVF-aanspraak' of 2) als het gaat om terugplaatsing na een doorgaande zwangerschap valt deze onder de aanspraak 'vruchtbaarheidsgerelateerde zorg'.

Zorginstituut Nederland
Pakket

Datum
27 mei 2015

Onze referentie
2015042214

Gevolgen van deze uitleg voor de praktijk

Onze uitleg sluit aan bij de uitvoering die alle zorgaanbieders en zorgverzekeraars met betrekking tot de declaratie en vergoeding van de zorg in ieder geval tot 2015 hebben gevolgd. Er kan dan ook van worden uitgegaan dat de uitleg niet tot hogere zorgkosten zal leiden.

Aangenomen mag worden dat onze uitleg van de regelgeving zal bevorderen dat vrouwen de resterende cryo embryo's benutten voor het tot stand brengen van een volgende zwangerschap. Dat moet als positief worden bestempeld. Het voorkomt immers het ongebruikt laten van cryo embryo's. Bovendien kan – indien het plaatsen van resterende cryo's tot een doorgaande zwangerschap leidt – op dat moment een nieuwe IVF-behandeling vermeden worden.

Wij hebben de brief in concept hebben voorgelegd aan Zorgverzekeraars Nederland, Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie, Frey en Vereniging voor Klinische Embryologie. Van laatstgenoemde vereniging hebben wij geen reactie ontvangen. De andere partijen sluiten zich aan bij de in deze brief gegeven uitleg van de regelgeving.

Hoogachtend,

Arnold Moerkamp
Voorzitter Raad van Bestuur

2015042214

Bijlage

Relevante regelgeving in Besluit zorgverzekering

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
(....)

e. in-vitrofertilisatiepoging: zorg volgens de in-vitrofertilisatiemethode, inhoudende:

- 1°. het door hormonale behandeling bevorderen van de rijping van eicellen in het lichaam van de vrouw;
 - 2°. de follikelpunctie;
 - 3°. de bevruchting van eicellen en het kweken van embryo's in het laboratorium;
 - 4°. het een of meer keren implanteren van een of twee embryo's in de baarmoederholte teneinde zwangerschap te doen ontstaan;
- (....)

Artikel 2.4

1. Geneeskundige zorg omvat zorg zoals (....), medisch-specialisten, (....) die plegen te bieden, (....) met dien verstande dat:

a. de zorg niet omvat:
(....)

- 3°. de vierde of volgende in-vitrofertilisatiepoging per te realiseren zwangerschap, nadat drie pogingen zijn geëindigd tussen het moment dat een follikelpunctie is geslaagd en het moment dat er sprake is van een doorgaande zwangerschap van tien weken te rekenen vanaf het moment van de follikelpunctie en indien de implantatie van gecryopreserveerde embryo's niet heeft geleid tot een doorgaande zwangerschap van negen weken en drie dagen te rekenen vanaf de implantatie;
 - 4°. de eerste en tweede in-vitrofertilisatiepoging bij een verzekerde jonger dan achtendertig jaar, indien er meer dan één embryo wordt teruggeplaatst;
 - 5°. vruchtbaarheidsgelateerde zorg, indien de verzekerde vrouw drieënveertig jaar of ouder is, behoudens voor zover het een in-vitrofertilisatiepoging betreft die reeds is aangevangen voordat de verzekerde vrouw de leeftijd van drieënveertig jaar heeft bereikt;
- (....)